

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	11
I. AZ EGYSÉGES PIAC: A VÁLLALKOZÁSOK SZABÁLYOZOTT ÜZLETI KÖRNYEZETE	13
1. Az üzleti munka színtere: az áruk egységes piaca	13
1.1 A belső piac jelentősége az egyes tagországok nemzetközi kereskedelmében	13
1.2 Az egységes piac a globalizálódó világgazdaságban	16
2. Vállalkozások az egységes piacon	18
3. A belső piaci szabályozórendszer elemei	19
3.1 Szabályozott területek – szabályozó eszközök.....	19
3.2 REFIT – legyen az EU jog világosabb, egyszerűbb és kevésbé költséges	21
4. A belsőkereskedelem is nemzetközi kereskedelem	25
4.1 Késedelmes fizetések a határon átnyúló üzleti szerződésekből	25
4.2 Tervezett uniós szabályozás a közös adásvételi jogról	26
II. AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSA – LIBERALIZÁLÁSI KÖTELEZETTSÉG ÉS A KÖLCSÖNÖS ELISMERÉS ELVE	29
1. Áruk szabad mozgása a Szerződésben – az Európai Bíróság döntései	29
1.1 Liberalizációs kötelezettségek.....	29
1.2 Liberalizációs kötelezettség alóli mentességek a Szerződésben – az áruk szabad mozgását jogszerűen korlátozó nemzeti (védelmi) intézkedések	34
2. A belső piaci árumozgás szabályozási háromszöge – nem harmonizált termékek.....	36
3. Kölcsönös elismerés elve – <i>principle of mutual recognition (MR)</i>	38
3.1 A kölcsönös elismerés elvének kialakulása és értelmezése – <i>Cassis de Dijon ügy</i>	38
3.2 A kölcsönös elismerés elve a gyakorlatban.....	41
3.2.1 A belsőkereskedelem üzleti környezetét befolyásoló szerepe	41
3.2.2 Az elv alkalmazásának pozitív következményei.....	43
3.2.3 A kölcsönös elismerés elvének negatív következményei	44
3.3 Az EU intézményeinek tevékenysége az elvvel kapcsolatban	45
3.4 A 764/2008/EK kölcsönös elismerési rendelet	47
4. Kölcsönös tájékoztatási és megelőzési (notifikációs) eljárás	49
5. Uniós követelmények a nem harmonizált termékek biztonságosságára	50
5.1 Általános termékbiztonság	50
5.2 Termékfelelősség az egységes piacon	51
6. Összefoglaló ismeretek a kölcsönös elismerés elvének gyakorlati alkalmazásához	53
III. HARMONIZÁLT TERMÉKEK AZ EGYSÉGES PIACON	55
1. A jogharmonizáció szükségessége és jelentősége	55
2. Az Unió termékbiztonsági jogszabályai	57
2.1 A horizontális szabályozások célja	57
2.2 A termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszere	57
2.3 „Vertikális” jogharmonizáció: az új és globális megközelítés (<i>new and global approach</i>) ...	58

3. Új megközelítésű irányelvek – Szabályozott termékcsoportok és a védzáradék.....	60
4. Harmonizált európai szabványok.....	61
4.1 Az európai szabványharmonizáció jelentősége.....	61
4.2 A belső piaci szabványosítási piramis.....	62
4.3 Európai szabványok megalkotása.....	63
4.3.1 Európai szabványügyi szervezetek.....	63
4.3.2 Az európai szabványok létrejöttének folyamata.....	64
5. Konformitás-vizsgálat.....	65
5.1 Jogi háttér.....	65
5.2 Európai akkreditációs piramis.....	65
5.3 Megfelelőség-értékelő szervezetek, bejelentett (kijelölt) szervek – <i>Conformity Assessment Bodies (CABs)</i>	67
6. Megfelelőség-értékelési eljárások (modulok).....	68
7. Műszaki dokumentáció.....	70
8. EK-megfelelőségi nyilatkozat – CE jelölés.....	70
8.1 Megfelelőségi nyilatkozat – <i>EC declaration of conformity</i>	70
8.2 CE: az ipari termékek útlevele – belépő Európa piacára.....	71
9. A <i>new approach</i> szabályozási körébe tartozó termékek importja.....	73
9.1 Általános szabályok.....	73
9.2 Kölcsönös elismerési egyezmények – <i>Mutual Recognition Agreements (MRAs)</i>	73

IV. ÉLELMISZEREK AZ EGYSÉGES PIACON..... 75

1. Élelmezésbiztonság nemzetközi kitekintésben.....	75
1.1 Élelmezésbiztonság – élelmiszerbiztonság.....	75
1.2 Codex Alimentarius Bizottság – <i>Codex Alimentarius Committee (CAC)</i>	76
2. Élelmiszerek az egységes piacon.....	77
2.1 Az iparág jelentősége.....	77
2.2 Az élelmiszerek belső piaci mozgásának szabályozása.....	77
3. Általános élelmiszerjogi keretek: élelmiszerbiztonsági rendelet.....	80
4. Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság – <i>European Food Safety Authority (EFSA)</i>	82
5. Élelmiszerekre vonatkozó további uniós szabályok.....	83
5.1 Élelmiszerek kötelező jelölése – <i>Food Information Regulation (FIC)</i>	83
5.2 Adalékanyagok – E számok.....	85
5.3 Különleges táplálkozási célokat szolgáló élelmiszerek – <i>Food for Specific Groups (FSG)</i>	86
5.4 Sugárkezelt élelmiszerek forgalomba hozatala.....	86
5.5 Új élelmiszerek és új élelmiszer-összetevők a belső piacon – <i>Novel Food</i> rendelet.....	88
5.6 Géntechnológiával módosított élelmiszerek a belső piacon.....	89
5.7 Élelmiszerhigiénia.....	93
6. Élelmiszerek és takarmányok gyorsriasztó rendszere – <i>Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF)</i>	94

V. NÖVÉNYEK BELSŐ PIACI MOZGÁSA	97
1. Nemzetközi növény-egészségügyi kötelezettségvállalások	97
1.1 WTO SPS egyezménye	97
1.2 Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény – <i>International Plant Protection Convention (IPPC)</i>	98
1.3 Európai és Földközi-tenger Melléki Növényvédelmi Szervezet – <i>European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO)</i>	99
2. Az Európai Unió növény-egészségügyi rendszere – <i>Common Plant Health Regime (CPHR)</i>	99
3. Növényi küldemények az egységes piacon.....	100
3.1 Termesztők nyilvántartása – növény-egészségügyi ellenőrzés	100
3.2 Növényútlevél – <i>EC plant passport (ECC)</i>	101
3.3 Védett övezetek – <i>Protected zones (PZ)</i>	103
4. Behozatal harmadik országokból	104
5. Export és tranzitálás harmadik országokba.....	105
6. A növény-egészségügyi rendszer tervezett reformja.....	105
7. Növény-egészségügyi Információs Rendszerek Európai Hálózata – <i>EUROPHYT</i>	107
8. Növényfajta-oltalom.....	108
9. Növényvédő szerekre vonatkozó jogharmonizáció.....	108
VI. ÁLLATOK ÉS ÁLLATI TERMÉKEK AZ EGYSÉGES PIACON	111
1. Nemzetközi szabályozások az állategészségügyre vonatkozóan	111
2. Az élőállatok belső piaci mozgásának uniós szabályai	113
2.1 Állatvédelmi és állatjóléti szabályok	113
2.2 Állategészségügyi szabályok	117
3. Uniós állategészségügyi szervezetek	120
4. Állati Betegségek Tájékoztató Rendszere – <i>ADNS</i>	121
5. Élőállatok és állati termékek belső piaci mozgása	122
5.1 Egyes élőállatok és állati termékek azonosítására vonatkozó szabályok	122
5.2 TR@CES elektronikus ellenőrzési és értesítő rendszer – <i>TRAdE Control and Expert System</i>	122
5.2.1 A TRACES jelentősége és résztvevői	122
5.2.2 TRACES működése a belsőkereskedelemben.....	124
5.2.3 Importküldemények belépése a rendszerbe	125
6. Élőállatok és állati termékek importja	125
6.1 Az import általános állategészségügyi szabályai	125
6.2 Állategészségügyi határátkelőhelyek – <i>board inspection posts (BIPs)</i>	126
7. Állategészségügyi és állatjóléti stratégia a belső piacon	127
7.1 Az Európai Unió állategészségügyi stratégiája – <i>Community Animal Health Policy (CAHP)</i>	127
7.2 Az EU állatjóléti stratégiája – <i>EU strategy on animal welfare</i>	128

VII. VEGYI ANYAGOK AZ EGYSÉGES PIACON	129
1. A vegyi anyagok biztonságára vonatkozó nemzetközi szabályozások.....	129
1.1 Az ENSZ keretében folyó tevékenységek.....	129
1.2 OECD vegyi anyagokra vonatkozó harmonizált szabványai	130
2. A vegyi anyagok az egységes piacon – az egységes szabályozás szükségessége	130
3. REACH – Uniós alaprendelet a vegyi anyagok belső piaci mozgására vonatkozóan	131
3.1 A vegyi anyagok szabad mozgása az egységes piacon	131
3.2 A REACH rendelet világméretű jelentősége és előzményei	132
3.3 A REACH céljai.....	133
3.4 REACH eljárások.....	134
3.5 A REACH szereplői	138
3.5.1 Érintett vállalatok	138
3.5.2 A REACH hatóságai	139
3.6 A REACH rendelet alkalmazásának tapasztalatai.....	140
4. Biocid termékek a belső piacon.....	142
5. Veszélyes anyagok címkézése – CPL rendelet.....	144
6. Veszélyes vegyi anyagok külkereskedelme – PIC rendelet.....	145
VIII. GYÓGYSZEREK ÉS KOZMETIKUMOK AZ EGYSÉGES PIACON	147
1. Gyógyszerek a belső piacon.....	147
1.1 Gyógyszer különleges áru – a gyógyszerpiac sajátos piac	147
1.2 Az uniós gyógyszerpiac szabályozása	148
1.2.1 Gyógyszerkódex	149
1.2.2 Gyógyszerek forgalomba hozatala (<i>Marketing Authorisation</i>)	150
1.2.3 Párhuzamos gyógyszer-kereskedelem	151
1.2.4 Fokozott felügyelet alatt álló készítmények	153
1.2.5 Gyógyszerek online kereskedelme	153
1.2.6 Gyógyszerek hamisítása	153
1.2.7 Gyógyszerkészítmények igazolása – <i>Certificate of a Pharmaceutical Product (CPP)</i>	155
1.2.8 Közös uniós gyógyszer-közbeszerzések – <i>Joint Procurement Agreement to Procure Medical Countermeasures (JPA)</i>	156
1.3 Európai Gyógyszer Ügynökség – <i>European Medicines Agency (EMA)</i>	156
2. Kozmetikumok az egységes piacon	157
2.1 Az uniós termékek kozmetikai piacáról	157
2.2 A kozmetikumok mozgása az egységes piacon	157
2.3 A kozmetikai rendelet előírásai.....	158
2.4 Állatkísérletek tilalma.....	159
2.5 Kozmetikumok címkézése.....	160
2.6 Kozmetikumok piacfelügyelete.....	161

IX. KÖZBESZERZÉSEK AZ EGYSÉGES PIACON	162
1. Közbeszerzések a globális gazdaságban	162
1.1 A WTO és a közbeszerzések	163
1.2 Az OECD és a közbeszerzések	163
1.3 Közbeszerzések és a világ korrupcióellenes küzdelme	164
2. Közbeszerzések a belső piacon	165
2.1 A közbeszerzési piac uniós szabályozásának szükségessége	165
2.2 Közbeszerzési irányelvek	167
2.2.1 Termékekre, tevékenységekre irányuló uniós közbeszerzési irányelvek	167
2.2.2 Jogorvoslati lehetőségek	170
3. A közbeszerzési belső piac információs rendszere.....	171
4. Az uniós közbeszerzési piac modernizált szabályai.....	172
5. Elektronikus közbeszerzés – <i>e-Procurement</i>	175
5.1 Jelentősége és súlya.....	175
5.2 e-CERTIS – online közbeszerzési dokumentumkereső	176
5.3 PEPPOL – <i>Open PEPPOL Association</i>	177
6. Zöld közbeszerzés – <i>Green Public Procurement (GPP)</i>	178
7. Kisvállalkozások az uniós közbeszerzésekben.....	179
8. Társadalmi felelősségvállalás és <i>fair trade</i> a közbeszerzésekben	180
9. A közbeszerzés európai intézményrendszere	182
X. A „ZÖLDÜLŐ” EGYSÉGES PIAC	183
1. Az Unió környezeti politikájáról	183
2. Az uniós vállalkozások kötelezettségei környezetük megővését illetően	185
2.1 Környezeti hatásvizsgálat – <i>Environmental Impact Assessment (EIA directive)</i>	186
2.2 Ipari kibocsátások szabályozása – <i>Industrial emissions directive (IED)</i>	186
2.3 Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése:	
az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszere – <i>ETS</i>	188
2.3.1 Az Emissions Trading System jelentősége.....	188
2.3.2 Az ETS rendszer alapelvei és működése.....	189
2.4 A vállalkozások önkéntes „zöld” vállalásai	190
2.4.1 Környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer – <i>EMAS</i>	190
2.4.2 A „zöldülő” belső piac és a vállalatok társadalmi felelősségvállalása	193
2.5 „Zöld” termékek a belsőkereskedelemben	195
2.5.1 „Zöld” termék fogalma	195
2.5.2 RoHS irányelv – <i>Restriction on Hazardous Substances</i>	196
2.5.3 E-hulladékok szabályozása – <i>WEEE irányelv</i>	197
2.5.4 Az energia-felhasználó termékek környezeti követelményei	202
2.5.5 Biotermékek belső piaci jelenlétének uniós szabályai	204
2.5.6 Az Unió regionális öko címkéje – <i>eco label</i>	206

XI. A BELSŐKERESKEDELEM KÖZVETETT ADÓZTATÁSA – AZ INTRASTAT	211
1. Az egyes adófajták harmonizálása a belső piacon.....	211
2. A belsőkereskedelem forgalmi adóztatása	212
2.1 A HÉA rendszer és annak „átmeneti” jellege.....	212
2.2 Legfontosabb harmonizált áfa szabályok	214
2.3 Közösségi adóazonosító szám – <i>Tax identification number (TIN)</i>	216
2.4 Az egyes ügylettípusok harmonizált szabályai	217
3. Jövedéki adók – <i>excise duties</i>	221
3.1 A fogyasztási adók jelentősége és a jövedéki adóköteles termékek.....	221
3.2 A jövedéki adóharmonizálás horizontális szabályai.....	222
3.3 Jövedéki ellenőrzési rendszerek	225
4. Az adócsalások és az adóelkerülések elleni uniós intézkedések	225
5. A belsőkereskedelem statisztikai mérése – INTRASTAT	227
XII. FOGYASZTÓI ÜGYEK A BELSŐ PIACON	229
1. Fogyasztói ügyek politikája és fogyasztóügyi stratégiák.....	229
2. A fogyasztói jogok érvényesülését segítő jogharmonizáció	230
2.1 A fogyasztó tájékozottsága – tájékoztatása.....	230
2.2 Az új termékbiztonsági és piacfelügyeleti csomag a fogyasztók egészségének és életének védelmében	231
3. A fogyasztó gazdasági és jogi érdekeinek védelme	234
3.1 Az uniós jogharmonizáció szükségessége.....	234
3.2 Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok – <i>UCP irányelv</i>	235
3.3 Megtévesztő és az összehasonlító reklám – <i>misleading advertising</i>	236
3.4 Irányelv a fogyasztók jogairól – <i>directive on consumer rights (DCR)</i>	236
3.5 Az üdülési jogokkal és utazásokkal kapcsolatos uniós szabályok.....	237
3.5.1 Szálláshelyek időben megosztott használati joga a hosszútávra szóló üdülési termékekre	237
3.5.2 A szervezett utazási formákról.....	238
3.5.3 Légi utasok jogai szerződésellenes teljesítések esetén	239
3.6 Pénzügyi szolgáltatások	240
3.6.1 Bankszámlák – <i>Payment Accounts Directive (PAD)</i>	240
3.6.2 Fogyasztói hitel-megállapodások – <i>Consumer Credit Directive (CCD)</i>	241
3.6.3 A fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazása – <i>Distance Marketing of Financial Services</i>	241
3.6.4 Jelzáloghitelről szóló irányelv – <i>Mortgage Credit Directive (MCD)</i>	242
4. A fogyasztói jogokat felügyelő, valamint a jogérvényesülést segítő szervezetek	243
4.1 Felügyelő hatóságok	243
4.2 Európai Fogyasztói Központok Hálózata – <i>European Consumer Centres’ Network (ECC-NET)</i>	244
5. Közösségi gyors tájékoztatási rendszer – <i>RAPEX</i>	245
6. Alternatív vitarendezési hálózat – <i>Alternative Dispute Resolution (ADR)</i>	249
6.1 Az alternatív vitarendezés előnyei – mediációs irányelv.....	249

6.2	A fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv – <i>consumer alternative dispute resolution (ADR)</i>	250
6.3	A fogyasztói online vitarendezési rendelet – <i>online dispute resolution (ODR)</i>	250
6.4	FIN-NET – <i>financial dispute resolution network</i>	250
7.	Fogyasztói civil szervezetek	251
7.1	BEUC: Európai Fogyasztói Szervezet – <i>Bureau Européen des Unions de Consommateurs</i>	251
7.2	ANEC: Európai Szövetség a fogyasztói képviselőt összehangolására a szabványosításban – <i>European Association for the Co-ordination of Consumer Representation in Standardisation</i>	252
7.3	Nemzetközi fogyasztói szervezetek.....	252
8.	Az OECD fogyasztói politikája	253
8.1	Az OECD ajánlásai.....	253
8.2	<i>GlobalRecalls</i> nemzetközi információcseré portál.....	254
XIII.	A BELSŐ PIAC JÓ KORMÁNYZÁSA – AZ EGYSÉGES PIAC ÚJABB DIMENZIÓI	255
1.	Belső piaci jó kormányzás és az egységes piac hatékony működése	255
2.	A belső piaci kormányzási körforgás elemei	255
3.	Egységes piaci eredménytábla – <i>Single Market Scoreboard</i>	260
4.	Belső piaci információs rendszer – <i>Internal Market Information System (IMI)</i>	260
5.	SOLVIT – belső piaci informális vitarendezési mechanizmus	263
5.1	A SOLVIT rendszer célja.....	263
5.2	A SOLVIT működése.....	264
5.3	A SOLVIT eredményessége.....	265
5.4	A SOLVIT rendszer továbbfejlesztése	267
6.	A belső piac jövőképe az Unió politikai dokumentumaiban	267
6.1	Az egységes piac az Európa 2020 stratégiában.....	268
6.2	Az egységes piac az Európai Tanács stratégiai menetrendjében	269
6.3	Az egységes piac a Bizottság elnökének politikai iránymutatásában és a Bizottság prioritásaiban.....	270
6.4	Az egységes piac az Európai Parlament munkájában	274
7.	Újabb egységesülő belső piaci szegmentumok.....	275
7.1	Az egységes digitális piacról	275
7.2	A szellemi termékek belső piacról	276
7.3	Az iparpolitikáról	278
7.3.1	Az iparpolitika céljai	278
7.3.2	Szabályozási teendők az uniós iparpolitika fellendítése érdekében	279
7.4	A szolgáltatások belső piacról.....	280
7.4.1	A szolgáltatási irányelv és eredményei	280
7.4.2	A szolgáltatási egységes piac elmélyítése	282
8.	<i>Doing business in the European Union</i> – a Világbank nézőpontja	283
IRODALOMJEGYZÉK	.....	287

*„We must go back to teach Europeans to love Europe.”
(Jean-Claude Juncker, 2004.)*

ELŐSZÓ

A könyv elsődlegesen a közgazdasági felsőoktatás hallgatóinak tájékozottságát kívánja bővíteni európai uniós üzleti ismereteik egyes területein. A szerző reméli, hogy munkája azoknak a kis- és középvállalkozásoknak is segít eligazodni az uniós szabályozások sűrűjében, amelyek kellő tájékozottság hiányában nem mernek határainkon túlra tekinteni. Hasznos olvasmány lehet mindazoknak is, akik többet szeretnének tudni akár a kölcsönös elismerés elvéről, akár a hibás vagy veszélyes termékek gyorsriasztó rendszereiről, vagy a termékeken látható uniós logókról. Azoknak, akik jobban szeretnék ismerni azt az egységes piacot, ahol uniós polgárként élünk, dolgozunk, vásárolunk, szolgáltatásokat igénylünk, utazunk, gyermeket nevelünk és oktatunk, termékeket gyártunk és értékesítünk, szolgáltatásokat nyújtunk. Arról az uniós térségről, amelyhez csatlakozva elfogadtuk-elfogadjuk valamennyi harmonizált szabályát, függetlenül attól, ismerjük-e azokat vagy sem...

Vannak természetesen a könyv egyes témaköreiben jártas vállalkozásaink, a belső piaci szabályokat alkalmazó piacfelügyeleti és más hatóságaink, fogyasztóvédelmi szervezeteink. Elérhető online tájékoztatók is, ha tudjuk, mit, hol és hogyan keressünk a világhálón. De vajon miként juthatnak ilyen ismeretekhez az offline társadalom tagjai? Az Unió egységes piacát illető ismereteink hiánya nem igazán a mi hibánk. Felmérések tanúsítják, hogy olykor még a régebbi tagállamok polgárai is meglehetősen tájékozatlanok fogyasztói jogaikat, a termékek biztonságosságát, környezetbarát voltát stb. jelző logók üzenetét illetően, és jó néhány kisvállalkozásuk sem ismeri például az egyes termékcsoportok belső piaci szabad mozgásának szabályait, vagy akár a SOLVIT rendszerről sem hallott.

Meggyőződésem, hogy az Unió közel negyedszázados egységes piacának „marketingje” EU-szerte meglehetősen gyenge. Nem elegendő a nemzeti jogszabályokat uniós irányelvekkel harmonizálni vagy rendeletekkel egységesíteni, vitarendezési fórumokat, elektronikus ügyintézés stb. kínálni – mindezt „eladni” is tudni kell. Úgy tűnik, ezzel olykor adósunk marad mind „Brüsszel,” mind számos más illetékes is, már-már titokban tartva az európai integráció legnagyobb sikerének tudható egységes piac eredményeit. Nem ismeretlen ez az uniós intézmények előtt sem, anyagaik hangsúlyozzák is mind a polgárok, mind a vállalkozások folyamatos tájékoztatásának fontosságát. Az egységes piac ugyanis sokkalta többet kínál félmilliárd polgárának és mintegy huszonkétmillió kis- és középvállalkozásának, mint amiről értesülhetünk, akár oktatásunk, akár a média révén.

Egyéni megítélés kérdése, miként is értékeljük azt a nemzetközi közösséget, amelynek évtizedes tagjai vagyunk. Kellő tájékozottság hiányában azonban aligha lehetünk tárgyilagosak. Jó tudni: az Európai Unió nemcsak az egyes tagállamok vezetőinek vitáiról, hatóságainak véleménykülönbségeiről és az Európai Parlament csatározásairól szól. Uniós tagságunk megítélése nem egyszerűsíthető le arra az igen nagyjelentőségű kérdésre sem, mennyivel járulunk hozzá a közös költségvetéshez, és ennek hányszorosa segíti gazdaságunk felzárkóztatását, életszínvonalunk emelését. Az Európai Unió rólunk is szól, a mi uniós polgári, fogyasztói és vállalkozói jogainkról, a számunkra kínált előnyökről és kötelezettségeinkről is.

A vállalkozás üzleti környezete több dimenzióban is vizsgálható. *Doing business...* címen számos anyag lát napvilágot a nemzetközi szakirodalomban – különféle tartalommal. Szinte mindegyikük foglalkozik az egységes piac szabályozott üzleti környezetével. Ez a könyv is ezt teszi, eligazodást kínálva a belsőkereskedelmre vonatkozó uniós szabályok sűrűjében. Kiragadott árucsoportok példáján azt láttatja, mi mindent kell tudnia az üzletembernek, ha az egységes piacon értékesíti termékeit. Egy olyan országban, amelynek nemzetközi árukereskedelme mintegy 80 százalékban más EU tagállamokkal valósul meg, elengedhetetlen azt is látni, milyen kérdésekben kell akár további 27 féle (az EGT/EFTA országokkal együtt 31 féle) nemzeti szabályozást is megismerni, és mely területek harmonizáltak vagy egységesítettek Uniószerthe.

Örök dilemma a tankönyv vagy szakkönyv – kérdés, gondot okozott ez a szerzőnek is. Tananyagként (akár a könyv címéhez képest is) olykor túl sok az információ, még több a nem tananyagnak szánt, szürke színnel szedett háttér tájékoztatás és a hivatkozás. Meggyőződésem, hogy egy leíró-összegező olvasmány akkor igazán hasznos, ha a források az olvasó számára is hozzáférhetőek, és további tájékoztatói lehetőségeket is kínálnak. Nem szerencsés ugyanakkor az sem, ha az egyes témakörök szakértőinek hiányérzetük támad, a leegyszerűsítések okán. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a *doing business...* kép teljességéhez nélkülözhetetlen versenyjogi szabályok, ezen belül is a belsőkereskedelmet érintő vertikális csoportmentességi rendelet jelentőségét, vagy az euró a határon túli üzleti tranzakciókban – kérdéskört, az importárúk belső piacra jutásának szabályaival együtt (ide értve a közös kereskedempolitika egyes vonatkozásait, a vámszabályokat és a származási szabályokat is). Az olvasónak e témakörökben igényes hazai szakkönyvek, és további uniós források is állnak rendelkezésére.

Hiszem: munkámmal hozzájárulhatok ahhoz, hogy nagyobb és pontosabb (ha nem is naprakész – ez lehetetlen is) rálátásunk lehessen arra az egységes piacra, ahol élünk és vállalkozunk immáron tíz éve. Hálás vagyok érte, hogy a folyamatosan frissített kézirat évek múltán végül is a Kiadó és a Budapesti Gazdasági Főiskola Külkereskedelmi Kara jóvoltából megjelenhetett.

Külön köszönettel tartozom Dr. Kaponyi Erzsébet professzor asszonynak, a CORVINUS Egyetem egyetemi tanárának a kézirat előző változatát illető értékes és lelkiismeretes lektori munkájáért. Véleményével, kritikai észrevételeivel, kiegészítéseivel és javaslataival igen sokban hozzájárult a kézirat mondanivalójának és szerkezetének jobbításához.

Az egyes fejezeteket 2015 márciusa és augusztusa között zártam le.

Budapest, 2015. augusztus

Törzsök Éva